T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2024/321
KARAR NO : 2024/403
KARAR TR : 07/10/2024

ÖZET: Davacının Rize Ağır Ceza Mahkemesinin E.2021/62 sayılı dosyasına UYAP üzerinden sehven sanık olarak yapılan taraf kaydının silinmesi istemiyle yaptığı başvurunun zımnen reddine ilişkin işlem nedeniyle uğranıldığı ileri sürülen manevi zararın tazmini istemiyle açılan davanın, ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : A.E
Davalılar
Adli Yargıda : Trabzon Maliye Hazinesi
İdari Yargıda : Adalet Bakanlığı

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı, 672 sayılı Kanun Hükmünde Kararname hükmü ile kamu görevinden çıkarıldığını, başka bir şahsın sanık olduğu Rize Ağır Ceza Mahkemesinin 2021/62 esas sayılı dosyasında UYAP üzerinden sehven sanık olarak taraf kaydı yapıldığını, mahkemeden 16/03/2021 tarihinde dosya ve taraf listesi kısmından isminin silinmesini talep ettiğini ancak mahkemece isminin dosyaya istinaf bozma kararları sonrası sistemsel hata olarak sehven eklenmiş olduğunu, UYAP kayıtlarından silinemediğini ve taraflarınca bir işlem yapılamadığının tarafına bildirildiğini, isminin anılan dosyaya ilişkin UYAP kayıtlarından silinmesi ile ilgili talep ve şikayetlerini 30/07/2021 tarihinde CİMER üzerinden Adalet Bakanlığı'na gönderdiğini, yaptığı başvurunun zımnen reddedildiğini, olay nedeniyle kendisini sürekli psikolojik baskı altında hissettiğini, olmayan bir dava için kendini anlatmaya çalışmaktan yorulduğunu ileri sürerek, uğradığı 20.000 TL manevi zararın idareye başvuru tarihinden itibaren işleyecek yasal faiziyle birlikte ödenmesine karar verilmesi istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

2. Davalı idare vekili, yasal süresinde sunduğu cevap dilekçesinde, davanın görüm ve çözümünde adli yargının görevli olduğunu ileri sürerek yargı yolu itirazında bulunmuştur.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. İdari Yargıda

3. Ankara 4. İdare Mahkemesi 19/07/2022 tarih ve E.2022/379 sayılı kararı ile, davanın idari bir işlemden doğan parasal haklara ilişkin olan iptal davasından sonra açılan tam yargı davası niteliğinde olduğu, uyuşmazlığın görüm ve çözümünün idari yargının görev alanına girdiği gerekçesiyle, davalı idarenin görev itirazının reddine karar vermiştir.

4. Davalı vekilinin olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılması istemiyle yaptığı başvuru üzerine dilekçe, dava dosyası ile birlikte Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına gönderilmiştir. Başsavcılık 25/08/2022 tarih ve UY-2022/114143 sayılı kararı ile *"davacının Rize Ağır Ceza Mahkemesinin E.2021/62 sayılı dava dosyasına UYAP hatası sebebiyle sehven sanık olarak eklenmesinin yargı faaliyeti olarak nitelendirilemeyeceği, meselenin çözümü için kamu hizmetini yürütmekle yükümlü kılınan davalı idarenin, kamu hizmetini yöntemine ve hukuk kurallarına uygun olarak yürütüp yürütmediğinin, dolayısıyla hukuki sorumluluğunun bulunup bulunmadığının belirlenmesine ihtiyaç duyulduğu, adli yargı yerinde devam eden veya adli yargı yerinde çözüme kavuşabilecek bir tazminat istemine ilişkin bir uyuşmazlık bulunmadığı görülmektedir. Bu durumda, davacının Rize Ağır Ceza Mahkemesinin dosyasında sehven sanık olarak eklenmesinde davalı idarenin hizmet kusuru ya da başka bir nedenle idarenin hukuki sorumluluğu bulunup bulunmadığının yargısal denetimi, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2. maddesi uyarınca idari yargı yerlerine ait olduğundan, davanın idari yargı yerinde görülmesi gerektiği sonucuna varılmıştır. 2247 sayılı Kanun'un 10. ve 13. maddeleri gereğince olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılmasına yer olmadığına dosyanın mahkemesine gönderilmesine"* karar vermiştir.

5. Ankara Bölge İdare Mahkemesi 10. İdari Dava Dairesi 18/01/2022 tarih ve E.2022/17, K.2022/72 sayılı bağlantı kararı ile, Ankara 13. İdare Mahkemesinin 2021/2436 esas sayılı dosyası ile, *"Rize Ağır Ceza Mahkemesinin 2021/62 Esas sayılı dosyasına UYAP üzerinden sehven sanık olarak yapılan taraf kaydının silinmesi istemiyle yapılan başvurunun zımnen reddine dair işlemin iptali"* istemiyle Ankara 4. İdare Mahkemesinin 2021/2413 Esas sayılı dava dosyası arasında 2577 sayılı Kanun'un 38. maddesinin 1. fıkrasında öngörülen anlamda bağlantı bulunduğu gerekçesiyle, davalara bakmak üzere Ankara 4. İdare Mahkemesinin yetkili kılınmasına kesin olarak karar vermiştir.

6. Ankara 4. İdare Mahkemesi 06/09/2022 tarih ve E.2022/379, K.2022/1713 sayılı kararı ile, esas incelemesi yapılmak suretiyle davanın kısmen kabulü ile 10.000 TL manevi tazminatın idareye başvuru tarihinden itibaren işleyecek yasal faiziyle birlikte davacı tarafa ödenmesine karar vermiş, karara karşı istinaf isteminde bulunulması üzerine Ankara Bölge İdare Mahkemesi 10. İdari Dava Dairesi 16/03/2023 tarih ve E.2023/308, K.2023/1647 sayılı kararı ile, yargılama faaliyetleri esnasında uğranıldığı ileri sürülen manevi zararın tazmini isteminden kaynaklandığı anlaşılan davanın, görüm ve çözümünün adli yargının görevinde olduğu gerekçesiyle, istinaf isteminin kabulüne, mahkeme kararının kaldırılmasına, yeniden karar verilmek üzere dava dosyasının mahkemesine iadesine kesin olarak karar vermiştir.

7. **Ankara 4. İdare Mahkemesi 12/04/2023 tarih ve E.2023/587, K.2023/731 sayılı kararı** ile, yargılama faaliyetleri esnasında uğranıldığı ileri sürülen manevi zararın tazmini isteminden kaynaklandığı anlaşılan davanın görüm ve çözümünün adli yargının görevinde olduğu gerekçesiyle, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 15/1-(a) maddesi uyarınca davanın görev yönünden reddine karar vermiş, bu karar kesinleşmiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

"...5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun "Koruma Tedbirleri Nedeniyle Tazminat" başlıklı yedinci bölümünde yer alan 141. maddesinin 1. fıkrasında, "Suç soruşturması veya kovuşturması sırasında; a) Kanunlarda belirtilen koşullar dışında yakalanan, tutuklanan veya tutukluluğunun devamına karar verilen, b) Kanunî gözaltı süresi içinde hâkim önüne çıkarılmayan, c) Kanunî hakları hatırlatılmadan veya hatırlatılan haklarından yararlandırılma isteği yerine getirilmeden tutuklanan, d) Kanuna uygun olarak tutuklandığı hâlde makul sürede yargılama mercii huzuruna çıkarılmayan ve bu süre içinde hakkında hüküm verilmeyen, e) Kanuna uygun olarak yakalandıktan veya tutuklandıktan sonra haklarında kovuşturmaya yer olmadığına veya beraatlerine karar verilen, f) Mahkûm olup da gözaltı ve tutuklulukta geçirdiği süreleri, hükümlülük sürelerinden fazla olan veya işlediği suç için kanunda öngörülen cezanın sadece para cezası olması nedeniyle zorunlu olarak bu cezayla cezalandırılan, g) Yakalama veya tutuklama nedenleri ve haklarındaki suçlamalar kendilerine, yazıyla veya bunun hemen olanaklı bulunmadığı hâllerde sözle açıklanmayan, h) Yakalanmaları veya tutuklanmaları yakınlarına bildirilmeyen, i) Hakkındaki arama kararı ölçüsüz bir şekilde gerçekleştirilen, j) Eşyasına veya diğer malvarlığı değerlerine, koşulları oluşmadığı halde elkonulan veya korunması için gerekli tedbirler alınmayan ya da eşyası veya diğer malvarlığı değerleri amaç dışı kullanılan veya zamanında geri verilmeyen, k) Yakalama veya tutuklama işlemine karşı Kanunda öngörülen başvuru imkânlarından yararlandırılmayan, kişiler, maddî ve manevî her türlü zararlarını, Devletten isteyebilirler." hükmü yer almaktadır. Aynı maddenin 3. fıkrasında ise "Birinci maddede yazan haller dışında, suç soruşturması veya kovuşturması sırasında kişisel kusur, haksız fiil veya diğer sorumluluk halleri de dahil olmak üzere hakimler ve Cumhuriyet savcılarının verdikleri kararlar veya yaptıkları işlemler nedeniyle tazminat davaları ancak Devlet aleyhine açılabilir" düzenlemesi mevcuttur.

Aynı Kanun'un "Tazminat İsteminin Koşulları" başlıklı 142. maddesinin 1. fıkrasında ise, karar veya hükümlerin kesinleştiğinin ilgilisine tebliğinden itibaren üç ay ve her hâlde karar veya hükümlerin kesinleşme tarihini izleyen bir yıl içinde tazminat isteminde bulunulabileceği; istemin, zarara uğrayanın oturduğu yer ağır ceza mahkemesinde ve eğer o yer ağır ceza mahkemesi tazminat konusu işlemle ilişkili ise ve aynı yerde başka bir ağır ceza dairesi yoksa, en yakın yer ağır ceza mahkemesinde karara bağlanacağı hükümlerine yer verilmiştir.

Dava dosyasındaki belge ve bilgilerin incelenmesinden; 672 sayılı Kanun Hükmünde Kararname hükmü ile kamu görevinden çıkarılan davacı hakkında, başka bir şahsın sanık olduğu Rize Ağır Ceza Mahkemesi'nin 2021/62 esas sayılı dosyasında UYAP üzerinden sehven sanık olarak taraf kaydı yapıldığı, Rize Ağır Ceza Mahkemesi'ne 16.03.2021 tarihinde dosya ve taraf listesi kısmından isminin silinmesini talep ettiği, isminin dosyaya istinaf bozma kararları sonrası sistemsel hata olarak sehven eklenmiş olduğunun, UYAP kayıtlarından silinemediğinin ve taraflarınca bir işlem yapılamadığının davacıya bildirildiği, bunun üzerine, davacı tarafından, isminin anılan dosyaya ilişkin UYAP kayıtlarından silinmesi ile ilgili talep ve şikayetlerin 30.07.2021 tarihinde CİMER üzerinden Adalet Bakanlığı'na gönderildiği, davalı Adalat Bakanlığı'nca gerekli işlemin yapılması için başvurunun Rize Ağır Ceza Mahkemesi'ne gönderildiği hususunun davacıya bildirmesi üzerine, sehven açılan taraf kaydının UYAP kayıtlarından silinmediğinden bahisle talebinin reddine ilişkin işlem nedeniyle, davacının kendisini sürekli psikolojik baskı altında hissettiğinden ve olmayan bir dava için kendini anlatmaya çalışmaktan yorulması nedeniyle uğradığı ileri sürülen manevi zararına karşılık olarak20.000,00 TL manevi tazminatın idareye başvuru tarihi olan 16.03.2021 tarihinden itibaren işleyecek yasal faiziyle birlikte ödenmesine karar verilmesi istemiyle bakılmakta olan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Yukarıda yer alan mevzuat hükümleri gereğince, davacının, Rize Ağır Ceza Mahkemesinde yapılan bir yargılamada, UYAP üzerinden sehven sanık olarak kaydının yapılarak yargılamaya dahil edilmesi işleminin, yargılama faaliyeti bünyesinde gerçekleştiğinin açık olduğu; bu süreç nedeniyle uğranıldığı ileri sürülen zararların tazmininin de 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nda öngörülen esas ve usullere tabi olduğu görülmektedir.

Bu durumda, yargılama faaliyetleri esnasında uğranıldığı ileri sürülen manevi zararın tazmini isteminden kaynaklandığı anlaşılan davanın görüm ve çözümünün adli yargının görevinde olduğu sonucuna varılmıştır..."

8. Davacı vekili bu kez aynı istemleadli yargı yerinde dava açmıştır.

B. Adli Yargıda

9. Trabzon 2. Ağır Ceza Mahkemesi 19/10/2023 tarih ve E.2023/185, K.2023/294 sayılı kararı ile, manevi tazminat talebinin yasal şartları oluşmaması nedeniyle reddine karar vermiştir.

10. Trabzon Bölge Adliye Mahkemesi 2. Ceza Dairesi 15/02/2024 tarih ve E.2023/1034, K.2024/159 sayılı kararı ile, istinaf başvurularının, 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 353/1-a-4-6 maddesi gereğince kabulü ile, CMK'nın 280/1-d ve 289/1-d maddeleri gereğince hükmün bozulmasına, davanın yeniden görülmesi için dosyanın kararı veren ilk derece mahkemesine gönderilmesine karar vermiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

"...İlk derece mahkemesi tarafından davacının davasına konu edilen olayla ilgili olarak, Ankara 4. İdare Mahkemesi tarafından 2023/587E, 2023/531 K sayılı dosyasının onaylı örneğinin temin edilerek, bahsi geçen dosya kapsamında İdare Mahkemesi tarafından verilen kararın kesinleşip, kesinleşmediği ile akıbetinin araştırılmaması,

2- İdare Mahkemesi tarafından dava konusu olayla ilgili olarak idari yargının görevli olmadığından bahisle verilen kararın kesinleşmesi halinde, ilk derece mahkemesinin yukarıda belirtilen Yargıtay kararı da dikkate alınarak, dava konusu söz konusu işlemin idari merciin hatalı işleminden kaynaklandığı, bu tür hukuka aykırılıkların idari yargı görev alanında kaldığı ve bu mahkemeler önünde tazminat isteminde bulunabileceği gözetilerek görevsizlik kararı verilmesi ancak daha önce davacı tarafından bu konuda açılmış olandavanın Ankara 4. İdare Mahkemesinin kararı ile reddedildiği de gözetilerek görev uyuşmazlığının çözümlenmesi için görevsizlik kararı ile birlikte dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesinin işleyişine ilişkin mevzuat çerçevesinde Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilerek, adli ve İdari yargıyerleri arasında meydana gelmiş bir görev uyuşmazlığının çözüldükten sonra sonucuna göre karar verilmesi ile adli yargı mercilerinin görevli olduğunun değerlendirilmesi halinde ise, hangi adli yargı mercinin görevli olduğunun kararda tartışılması gerekirken, belirtilen değerlendirmeler yapılmadan yargılamaya devam edilerek davanın reddine karar verilmesi,

Usul ve kanuna aykırı olup, Koruma Tedbirleri Nedeniyle Tazminat Davalarının Ceza Davası yanında Hukuk Davası özelliği gösterip HMK'nun hükümlerinin de uygulandığı gözönüne alınarak 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunun 353/1-a-4-6 maddesi gereğince, ilk derece mahkemesince verilen kararın kaldırılarak, davanın yeniden görülmesi için dosyanın kararı veren ilk derece mahkemesine gönderilmesine..."

11. **Trabzon 2. Ağır Ceza Mahkemesi 25/04/2024 tarih ve E.2024/119, K.2024/147 sayılı kararı** ile, 5271 sayılı CMK'nun 141. maddesi uyarınca manevi tazminat talebi yönünden Ankara 4. İdare Mahkemesinin E.2023/587, K.2023/731 sayılı kararında adli yargının görevli olduğunun belirtildiği, bu haliyle Ankara 4. İdare Mahkemesi ile mahkemeleri arasında olumsuz görev uyuşmazlığı mevcut olduğundan, olumsuz görev uyuşmazlığının giderilmesi ile görevli ve yetkili mahkemenin belirlenmesi amacıyla mahkemelerinin görevsizliğine, kararın kesinleşmesinden sonra adli ve idari yargı mercileri arasında ortaya çıkan olumsuz görev uyuşmazlığının çözümü için dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine karar vermiş, bu karar kesinleşmiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

"...Davacı her ne kadar manevi tazminat istemiyle mahkememize dava açmış ise de; bozma ilamında da belirtilen Yargıtay kararı da dikkate alınarak, dava konusu söz konusu işlemin idari merciin hatalı işleminden kaynaklandığı, bu tür hukuka aykırılıkların İdari Yargı görev alanında kaldığı ve bu mahkemeler önünde tazminat isteminde bulunabileceği davacının aynı istemle Ankara 4. İdare Mahkemesi'ne dava açtığı ve bu davada Ankara 4. İdare Mahkemesi tarafından 2023/587Esas, 2023/531 sayılı kararı ile davanın idari yargı ile ilgili olmadığından bahisle reddine karar verildiği ve bu kararın kesinleştiği anlaşıldığından mahkememizin görevsizliğine dair aşağıdaki şekilde karar verilmiş, Ankara 4. İdare Mahkemesi ile mahkememiz arasında olumsuz görev uyuşmazlığı çıktığından uyuşmazlığın giderilmesi amacıyla dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmesine... "

12.Trabzon 2. Ağır Ceza Mahkemesince gerekçeli karar taraflara tebliğ edilip karar kesinleştirildikten sonra, Mahkeme 24/05/2024 tarih ve 2024/119 sayılı üst yazı ile, görev uyuşmazlığının giderilmesi istemiyle adli yargı dava dosyası re'sen Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanlığına gönderilmiş, idari davaya ilişkin dava dosyası ise Başkanlığımızca mahkemesinden temin edilmiştir.

III. İLGİLİ HUKUK

13. T.C. Anayasasının "*Yargı yetkisi*" başlıklı 9. maddesi şöyledir:

"Yargı yetkisi, Türk Milleti adına bağımsız ve tarafsız mahkemelerce kullanılır."

14. Anayasa'nın *"Temel Hak ve Hürriyetlerin Korunması"* başlıklı 40. maddesi şöyledir:

"Anayasa ile tanınmış hak ve hürriyetleri ihlal edilen herkes, yetkili makama geciktirilmeden başvurma imkanının sağlanmasını isteme hakkına sahiptir.

(Ek fıkra: 3/10/2001-4709/16 md.) Devlet, işlemlerinde, ilgili kişilerin hangi kanun yolları ve mercilere başvuracağını ve sürelerini belirtmek zorundadır.

Kişinin, Resmî görevliler tarafından vaki haksız işlemler sonucu uğradığı zarar da, kanuna göre,

Devletçe tazmin edilir. Devletin sorumlu olan ilgili görevliye rücu hakkı saklıdır."

15. Anayasa'nın *"Mahkemelerin bağımsızlığı"* başlıklı 138. maddesi şöyledir:

"Hakimler, görevlerinde bağımsızdırlar; Anayasaya, kanuna ve hukuka uygun olarak vicdanı kanaatlerine göre hüküm verirler.

Hiçbir organ, makam, merci veya kişi, yargı yetkisinin kullanılmasında mahkemelere ve hakimlere emir ve talimat veremez; genelge gönderemez; tavsiye ve telkinde bulunamaz.

Görülmekte olan bir dava hakkında Yasama Meclisinde yargı yetkisinin kullanılması ile ilgili soru sorulamaz, görüşme yapılamaz veya herhangi bir beyanda bulunulamaz.

Yasama ve yürütme organları ile idare, mahkeme kararlarına uymak zorundadır; bu organlar ve idare, mahkeme kararlarını hiçbir suretle değiştiremez ve bunların yerine getirilmesini geciktiremez."

16.2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun "*İdari dava türleri ve idari yargı yetkisinin sınırı*" başlıklı 2.maddesi şöyledir:

"1. (Değişik: 10/6/1994 - 4001/1 md.) İdari dava türleri şunlardır:

a) (İptal: Ana.Mah.nin 21/9/1995 tarih ve E:1995/27, K:1995/47 sayılı kararı ile; Yeniden Düzenleme: 8/6/2000 - 4577/5 md.) İdarî işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlâl edilenler tarafından açılan iptal davaları,

b) İdari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları,

c) (Değişik: 18/12/1999-4492/6 md.) Tahkim yolu öngörülen imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinden doğan uyuşmazlıklar hariç, kamu hizmetlerinden birinin yürütülmesi için yapılan her türlü idari sözleşmelerden dolayı taraflar arasında çıkan uyuşmazlıklara ilişkin davalar.

2. İdari yargı yetkisi, idari eylem ve işlemlerin hukuka uygunluğunun denetimi ile sınırlıdır. İdari mahkemeler; yerindelik denetimi yapamazlar, yürütme görevinin kanunlarda gösterilen şekil ve esaslara uygun olarak yerine getirilmesini kısıtlayacak, idari eylem ve işlem niteliğinde veya idarenin takdir yetkisini kaldıracak biçimde yargı kararı veremezler.

3. Cumhurbaşkanının doğrudan doğruya yaptığı işlemler idari yargı denetimi dışındadır."

17. 2577 sayılı Kanun'un "*Doğrudan doğruya tam yargı davası açılması*" başlıklı 13. maddesi şöyledir:

"1. İdari eylemlerden hakları ihlal edilmiş olanların idari dava açmadan önce, bu eylemleri yazılı bildirim üzerine veya başka süretle öğrendikleri tarihten itibaren bir yıl ve her halde eylem tarihinden itibaren beş yıl içinde ilgili idareye başvurarak haklarının yerine getirilmesini istemeleri gereklidir. Bu isteklerin kısmen veya tamamen reddi halinde, bu konudaki işlemin tebliğini izleyen günden itibaren veya istek hakkında otuz gün içinde cevap verilmediği takdirde bu sürenin bittiği tarihten itibaren, dava süresi içinde dava açılabilir.

2. Görevli olmayan adli (...) yargı mercilerine açılan tam yargı davasının görev yönünden reddi halinde sonradan idari yargı mercilerine açılacak davalarda, birinci fıkrada öngörülen idareye başvurma şartı aranmaz."

18. 10/7/2018 tarih ve 30474 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin Altıncı Kısım/Bakanlıklar/Birinci Bölüm'de,Adalet Bakanlığı üst başlığıaltında bulunan *"Görev"* başlıklı38. maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

" (1) Adalet Bakanlığının görev ve yetkileri şunlardır:

a) Kanunlarda kurulması öngörülen mahkemeleri açmak ve teşkilatlandırmak, ceza infaz kurumları, icra ve iflas daireleri gibi her derece ve türdeki adalet kurumlarını planlamak, kurmak ve idari görevleri yönünden gözetim ve denetimini yapmak ve geliştirmek"

19. 4/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun '*Elektronik işlemler*''başlıklı 38/A maddesi şöyledir:

"(Ek: 2/7/2012-6352/95 md.)

(1) Her türlü ceza muhakemesi işlemlerinde Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sistemi (UYAP) kullanılır. Bu işlemlere ilişkin her türlü veri, bilgi, belge ve karar, UYAP vasıtasıyla işlenir, kaydedilir ve saklanır.

(2) Kanunlarda gösterilen istisnalar hariç olmak üzere, dosyalar güvenli elektronik imza kullanılarak UYAP'tan incelenebilir ve her türlü ceza muhakemesi işlemi yapılabilir.

(3) Bu Kanun kapsamında fiziki olarak hazırlanması öngörülen her türlü belge ve karar elektronik ortamda düzenlenebilir, işlenebilir, saklanabilir ve güvenli elektronik imza ile imzalanabilir.

(4) Güvenli elektronik imza ile imzalanan belge ve kararlar diğer kişi veya kurumlara elektronik ortamda gönderilir. Güvenli elektronik imza ile imzalanarak gönderilen belge veya kararlar, gerekmedikçe fiziki olarak ayrıca düzenlenmez ve ilgili kurum ve kişilere gönderilmez.

(5) Elektronik imzalı belgenin elle atılan imzalı belgeyle çelişmesi halinde UYAP'ta kayıtlı olan

güvenli elektronik imzalı belge geçerli kabul edilir.

(6) Güvenli elektronik imza ile imzalanan belge ve kararlarda, mühürleme işlemi ile kanunlarda birden fazla nüshanın düzenlenmesini öngören hükümler uygulanmaz.

(7) Zorunlu nedenlerle fiziki olarak düzenlenmiş belge veya kararlar, yetkili kişilerce taranarak UYAP'a aktarılır ve gerektiğinde ilgili birimlere elektronik ortamda gönderilir.

(8) Elektronik ortamdan fiziki örnek çıkartılması gereken hallerde tutanak veya belgenin aslının aynı olduğu belirtilerek hâkim, Cumhuriyet savcısı veya görevlendirilen yetkili kişi tarafından imzalanır ve mühürlenir.

(9) Elektronik ortamda yapılan işlemlerde süre gün sonunda biter.

(10) Yargı birimlerinin ihtiyaç duyduğu nüfus, tapu, adlî sicil kaydı gibi dış bilişim sistemlerinden UYAP vasıtasıyla temin edilen bilgi, belge ve kayıtlar, zorunlu olmadıkça ayrıca fiziki olarak istenilmez. UYAP'tan dış bilişim sistemlerine gönderilen bilgi ve belgeler ayrıca zorunlu olmadıkça fiziki ortamda gönderilmez.

(11) Ceza muhakemesi işlemlerinin UYAP'ta yapılmasına dair usul ve esaslar, Adalet Bakanlığı tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir."

20. AdaletBakanlığı Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığının 10/11/2011 tarihli ve 124/1 sayılı Genelge'sinin ilgili kısmı şöyledir:

"UYAP Bilişim Sistemi kullanılarak soruşturma ve kovuşturma işlemleri ile diğer adlî ve idarî işlemlerin etkin, verimli, hızlı, düzenli, şeffaf ve usul ekonomisine uygun biçimde yürütülmesi amacıyla;

1- Her türlü işlem ve faaliyetin, UYAP üzerinden gerçekleştirilmesine imkân bulunmayan istisnai hâller saklı olmak koşuluyla, UYAP ortamında, zamanında, eksiksiz ve doğru bir biçimde gerçekleştirilmesi,

...

3- Tüm birimlerde her türlü veri girişinin eksiksiz ve doğru biçimde yapılması,

...

5- Zorunluluk sebebiyle haricen oluşturulan belgeler ile Sistem haricinde gelen belgelerin ekleriyle birlikte taranarak UYAP ortamına aktarılması,

...

15- Bilgi güvenliği, elektronik imza ve kişisel verilerin korunmasına ilişkin mevzuat hükümlerine azamî dikkat gösterilmesi, özellikle elektronik imza cihazı veya erişim kodu ile her türlü kullanıcı adı ve parolasının başkalarına verilmemesi ..."

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

21. Uyuşmazlık Mahkemesinin Kenan YAŞAR'ın Başkanlığında, Üyeler Doğan AĞIRMAN, Eyüp SARICALAR, Seyfi HAN, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ınkatılımlarıyla yapılan 07/10/2024 tarihli toplantısında; dosya üzerinde 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, olay kısmında belirtildiği üzere tarafları, konusu ve sebebi aynı olan davada, idari yargı yerince adli yargı yerinin görevli olduğu gerekçesiyle verilmiş ve kesinleşmiş bir görevsizlik kararı bulunmakta olup, bunun üzerine kendine gelen davayı inceleyen adli yargı yerinin sahip olduğu seçenekler ile verdiği karar bakımından bir değerlendirme yapılması gerekmektedir.

22.2247 sayılı Kanun'un 14. maddesinde yer alan, "*Olumsuz görev uyuşmazlığının bulunduğunun ileri sürülebilmesi için adli ve idari yargı mercilerinintarafları, konusu ve sebebi aynı olan davada kendilerini görevsiz görmeleri ve bu yolda verdikleri kararların kesin veya kesinleşmiş olması gerekir.*

Bu uyuşmazlığın giderilmesi istemi, ancak davanın taraflarınca (...) ileri sürülebilir." hükmüne göre, idare mahkemesinin kesinleşmiş görevsizlik kararı üzerine adli yargı yerince de görevsizlik kararı verilmesi ve bu kararın kesinleşmesi halinde olumsuz görev uyuşmazlığı doğmuş olacak, hukuk alanında doğmuş bulunan bu uyuşmazlığın giderilmesi istemi ise ancak davanın taraflarınca ileri sürülebilecektir.

23. Kanun'un 19. maddesindeki "*Adli ve idari yargı mercilerinden birisinin kesin veya kesinleşmiş görevsizlik kararı üzerine kendisine gelen bir davayı incelemeye başlayan veya incelemekte olan bir yargı mercii davada görevsizlik kararı veren merciin görevli olduğu kanısına varırsa, gerekçeli bir karar ile görevli merciin belirtilmesi için Uyuşmazlık Mahkemesine başvurur ve elindeki işin incelenmesini Uyuşmazlık Mahkemesinin karar vermesine değin erteler.*

(Değişik ikinci fıkra: 23/7/2008-5791/9 md.) Yargı merciince, önceki görevsizlik kararına ilişkin dava dosyası da temin edilerek, gerekçeli başvuru kararı ile birlikte dava dosyaları Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilir..." hükmüne göre ise, adli yargı yeri, davaya bakma görevinin daha önce görevsizlik kararı veren idari yargı yerine ait olduğunu belirten gerekçeli bir karar ile doğrudan Uyuşmazlık Mahkemesine başvurma olanağına sahiptir. Şu kadar ki, başvuru kararının, görev konusunda Uyuşmazlık Mahkemesince karar verilmesine değin işin incelenmesinin ertelenmesi hususunu da içermesi gerekir.

24. Kanun koyucu, 14. maddeye göre olumsuz görev uyuşmazlığı doğması durumunda her iki yargı merciince işten el çekilmiş olduğundan başvurma iradesini davanın taraflarına bırakmış iken, bu yönteme oranla daha kısa zamanda

çözüme ulaşılmasını amaçladığı 19. madde ile daha önce görevsizlik kararı veren yargı merciinden sonra davayı inceleyen yargı merciine, işten el çekmeden doğrudan Uyuşmazlık Mahkemesine başvurma olanağını tanımıştır.

25. Olayda, adli yargı yerince, görevsizlik kararı yanında, idari yargı ile adli yargı mahkemeleri arasında olumsuz görev uyuşmazlığı söz konusu olduğundan bahisle, görevli yargı yolunun belirlenmesi amacıyla dosyanın re'sen Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği görülmüştür. Bu haliyle, AğırCeza Mahkemesince yapılan işlem 2247 sayılı Kanun'da öngörülen yönteme uymamaktadır.

26. Ancak, idari ve adli yargı yerleri arasındaolumsuz görev uyuşmazlığı doğduğu, Uyuşmazlık Mahkemesinin önüne gelmiş bulunan görev uyuşmazlığının çözüme kavuşturulması, gerek dava ekonomisine gerekse de Uyuşmazlık Mahkemesinin kuruluş amacına uygun olacağından, davanın taraflarınca başvuruda bulunulmadığı hususu da gözetilerek, Ağır Ceza Mahkemesince re'sen yapılan başvurunun 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi kapsamında olduğunun kabulü ile, usule ilişkin başka bir noksanlık da bulunmadığı anlaşıldığından, idari ve adli yargı yerleri arasında doğan görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

27. Raportör-Hâkim Arzu ÇETİNDERE ŞAŞI'nın, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra; gereği görüşülüp düşünüldü:

28. Dava, davacının Rize Ağır Ceza Mahkemesinin E.2021/62 sayılı dosyasına UYAP üzerinden sehven sanık olarak yapılan taraf kaydının silinmemesi nedeniyle uğranıldığı iddia olunan manevi zararın, idareye başvuru tarihinden itibaren işleyecek yasal faiziyle birlikte ödenmesi istemiyle açılmıştır.

29. Anayasa'nın başlangıç kısmında öngörülen "*Kuvvetler ayrımı"* ilkesi ve yargı ile ilgili 9. ve 138. maddeleri dikkate alındığında, bağımsız bir erk olan yargının yargılama faaliyeti ile ilgili işlemlerinin, Anayasa'nın 125. maddesinde öngörülen *"idari işlemler"* kapsamına girmediği ve bu nedenle yargısal işlemler dolayısıyla idari yargı yoluna başvurulamayacağı açıktır. Bu durum, ülkemiz yargı sisteminin dayandığı *"yargı ayrılığı"* ve *"adli ve idari yargı organlarının birbirlerine karşı bağımsızlığı"* ilkelerinin de doğal bir sonucudur.

30. Diğer taraftan, ceza mahkemesi yazı işleri personelinin yargılamadaki fonksiyonu geniş çerçevede bir kamu hizmeti olarak değerlendirilse de, somut olarak ifa edilen yargı faaliyetinin bir parçası olduğunda ve yargısal işlem mahiyetini taşıdığında kuşku bulunmamaktadır. Yargılama sürecine katkıda bulunan işlemler ya da faaliyetler nedeniyle Devletin sorumlu tutulmasında da bu sorumluluğun denetiminin aynı yargı düzeni içinde yapılması ve yargısal nitelikli bir işlemin idari yargı denetimi dışında tutulması gerektiği açıktır.

31. Dosyanın incelenmesinden, davacı hakkında, Rize Ağır Ceza Mahkemesi'nin E.2017/210 sayılı dosyasında ceza yargılamasının yapılarak silahlı terör örgütüne üye olmak suçundan hapis cezasına mahkum edildiği, istinaf başvurusu neticesinde Samsun Bölge Adliye Mahkemesi 2. Ceza Dairesi tarafından verilen bozma kararı üzerine, Rize Ağır Ceza Mahkemesinin E.2019/161 sayılı dosyasında beraat kararı verildiği, kararın Samsun Bölge Adliye Mahkemesi 2. Ceza Dairesi tarafından onandığı, yapılan temyiz başvurusu neticesinde, Yargıtay 16. Ceza Dairesinin 15/02/2021 tarih ve E.2020/5636, K.2021/1418 sayılı kararı ile beraat kararı verilerek hükmün kesinleştiğini ancak başka bir şahsın sanık olduğu Rize Ağır Ceza Mahkemesinin 2021/62 Esas sayılı dosyasında UYAP üzerinden sehven davacının sanık olarak taraf kaydının yapıldığı, isminin silinmesini talep etmesine rağmen mahkemece isminin dosyaya istinaf bozma kararları sonrası sistemsel hata olarak eklenmiş olduğunun, UYAP kayıtlarından silinemediğinin ve taraflarınca bir işlem yapılamadığının kendisine bildirildiği, davacı bu işlem nedeniyle kendisine pasaport verilmediği gibi yurt dışı yasağının da kaldırılmadığını, isminin UYAP sisteminde yer alması nedeniyle avukatlık mesleğini yapabilmesi için açmış olduğu idari davada karşı oy kullanıldığını, masumiyet ve lekelenmeme hakkının elinden alındığını, anılan dosyaya ilişkin UYAP kayıtlarından silinmesi ile ilgili talep ve şikayetlerini 30/07/2021 tarihinde CİMER üzerinden Adalet Bakanlığı'na gönderdiğini, yaptığı başvurunun zımnen reddi nedeniyle kendisini sürekli psikolojik baskı altında hissettiğini, olmayan bir dava için kendini anlatmaya çalışmaktan yorulduğunu ileri sürerek, uğranılan 20.000 TL manevi zararın idareye başvuru tarihi olan 16/03/2021 tarihinden itibaren işleyecek yasal faiziyle birlikte ödenmesine karar verilmesi istemiyle dava açıldığı anlaşılmıştır.

32. Diğer taraftan dosya kapsamından, Rize Ağır Ceza Mahkemesinin 2021/62 Esas sayılı dosyasında taraf olarak kayıtlı bulunan davacı hakkında, Rize Ağır Ceza Mahkemesi tarafından 07/09/2021 tarihli düzeltme talep formu hazırlandığı, 09/09/2021 tarihinde 779407 numarası ile Adalet Bakanlığı Bilgi İşlem Genel Müdürlüğüne gönderildiği, düzeltme talep formu gereğince, Bilgi İşlem Genel Müdürlüğü tarafından yapılan incelemede; taraf silme işlemlerinin Bilgi İşlem Genel Müdürlüğü tarafından yapılmadığı, ancak kişi ile ilgili alt kayıtlar varsa (adli kontrol, tutuklama, yakalama vs) bunların tespit edilerek gerekli işlemlerin yapılması, ilgili alt kaydın taşınması gerekiyor ise taşınarak işlem yapılması, suç silme ve taraf silme işlemlerinin yapılabileceğinin belirtildiği, bu sebeple talep dosyasının ilgili Adliyenin Bilgi İşlem Müdürlüğü/Şefliğine gönderildiği, bunun üzerine; 2021/62 Esas sayılı dosyasında bulunan davacıya ait adli kontrol kaydının, Rize Ağır Ceza Mahkemesi tarafından 23/12/2021 tarihinde kaldırıldığı ve anılan Mahkemece 24/12/2021 tarihli, "*Rize Ağır Ceza Mahkemesinin 2021/62 Esas sayılı dava dosyasında istinaf ilamı sonrası sehven taraf kaydı yapılan sanık A.E'in bahse konu dosyadan taraf kaydının silinmesi*" talepli düzeltme talep formunun hazırlandığı ve 801514 numaralı talep ile Bilgi İşlem Genel Müdürlüğüne gönderildiği, bu talep gereğince, 27/12/2021

tarihinde Bilgi İşlem Genel Müdürlüğü tarafından davacının 2021/62 Esas sayılı dosyasındaki kaldırılmış olan adli kontrol kaydının, davacının yargılandığı 2017/210 Esas sayılı dosyasına taşındığı ve aynı tarihte anılan mahkeme kullanıcısı tarafından, 2021/62 Esas sayılı dosyasından davacının taraf kaydının silindiği anlaşılmaktadır.

33. 2577 sayılı Kanun uyarınca, idari yargı yerinde dava açılabilmesi için, işlem veya eylemin idari bir faaliyet kapsamında gerçekleştirilmesi gerektiği, buna karşılık, mahkeme kararlarınınyargısal bir nitelik taşıdığı ve idari bir işlem veya eylem olarak kabul edilemeyeceği açıktır.

34. Belirtilen duruma göre, ceza soruşturması ve kovuşturması kapsamında yapılan faaliyetin yargı faaliyeti olduğunda ve bu kapsamda gerçekleştirilen işlemlerin yargısal işlem mahiyetini taşıdığında kuşku bulunmamaktadır. Yargılama sürecine katkıda bulunan işlemler ya da faaliyetler nedeniyle Devletin sorumlu tutulmasında da, bu sorumluluğun denetiminin aynı yargı düzeni içinde yapılması ve yargısal nitelikli bir işlemin idari yargı denetimi dışında tutulması gerekmektedir. Bu nedenle, davacı tarafından, başka bir kişinin ceza yargılaması sırasında UYAP üzerinden sehven kendisinin sanık olarak taraf kaydının yapılması nedeniyle uğranıldığı ileri sürülen manevi zararın tazmini için açılan davanın, görüm ve çözümünde adli yargının görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

35. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, Trabzon 2. Ağır Ceza Mahkemesinin başvurusunun reddi ile mahkemece verilen 25/04/2024 tarih ve E.2024/119, K.2024/147 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADLİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Trabzon 2. Ağır Ceza Mahkemesinin BAŞVURUSUNUN REDDİ ile mahkemece verilen 25/04/2024 tarih ve E.2024/119, K.2024/147 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

07/10/2024 tarihinde, Üyeler Ahmet ARSLAN ve Bilal ÇALIŞKAN'ın KARŞI OYLARI ve OY ÇOKLUĞU İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan Vekili	Üye	Üye	Üye
Kenan	Doğan	Eyüp	Seyfi
YAŞAR	AĞIRMAN	SARICALAR	HAN

Üye	Üye	Üye
Ahmet	Mahmut	Bilal
ARSLAN	BALLI	ÇALIŞKAN